

Dijital Aktivizm ve Netdaş Hareketi

**NET
DAS**

**"İnternet, Siyaset ve
Demokrasi" Paneli**
12 Aralık - Bilgi Üniversitesi

Text

Dr. Özgür Uçkan
İstanbul Bilgi
Üniversitesi

Siyasetin İnovasyonu

Dijital Aktivizm

siyasetin inovasyonu

- Siyaset, özellikle de ana akım siyaset uzunca bir süredir krizde.
- Kimileri buna "demokrasi krizi" diyor. İnsanlar siyasi temsil mekanizmalarına giderek daha az inanıyorlar ve oy vermenin yeterli bir katılım olduğunu düşünmüyorlar.
- Seçimlere ilginin giderek düşmesi demokrasinin krizde olduğu anlamına gelmiyor. Bu aslında bir "siyaset krizi".
- Teknoloji artık siyasete nüfuz ediyor. Yeni "**katılım teknolojileri**" ortaya çıkıyor.
- Meslekten siyasetçilerin hoşuna gitmese de siyasette bir inovasyon gerçekleşiyor. Müzik yayıncıları, gazeteler ya da reklam ajansları da bu işten hoşlanmamıştı, ama sonuç değişmedi. Siyasetçileri zor günler bekliyor...

siyasetin inovasyonu

- Siyaset yapmak dönüşüyor. Bireylerin siyasete katılımı geleneksel temsiliyet mekanizmalarını aşındırıyor.
- Doğrudan demokrasi talebi güçleniyor.
- Bilgi ve iletişim teknolojilerinin ağ etkisi siyaset için etkili kanallar yaratıyor.
- Bu kanallar da doğası gereği bireyin devlete karşı korunmasına, yönetimin şeffaflığına, düşünce-ifade-iletişim özgürlüğüne ve mahremiyet hakkına odaklanıyor.
- Ülkemizde de bu hareketlerin yaratıcı etkisini hissedeceğiz. Bugün “sansüresansür ve “netdaş” hareketi, yarın “korsan partisi”, yakın bir gelecekte de siyaseti toptan dönüştürecek etkili yönetim mekanizmaları...

siyasetin inovasyonu

- Bilgi ve ağ ekonomisinin küresel ekonominin özü haline geldiği bir dönemde teknolojik gelişmeyle büyüyen "ağ etkisi" kapitalizmi dönüştürüyor. Bu paradigma dönüşümünün özünü, ağ yapılarıyla birbirine bağlanan değer "hub" ve düğümlerinin baskın hale gelmesi, yani "**ağ kapitalizmi**" oluşturuyor. P2P ekonomisi, "wikinomics", medya ve pazarlama sektöründeki teknolojik dönüşümler, siyasetin giderek teknoloji bağımlı hale gelmesi... Hepsi bu dönüşümün bir sonucu.
- Dönüşümün asıl aktörü bu ağlara entegre olan toplulukların ta kendisi. Zapatistalardan Brezilya'daki katılımcı ağ ekonomisi deneyimlerine, viral pazarlamacılardan alter-küreselleşme taraftarlarına, Avrupa'daki Korsan Parti örgütlenmelerinden Peru'daki ağ gerillalarına, açık inovasyon topluluklarından hacker etiğini canlandırmaya çalışan yeni örgütlenmelere çok geniş bir yelpaze söz konusu.
- ***Yeni katılım teknolojileri siyaseti dönüştürmek için medyayı da dönüştürmek zorunda. Bir siyaset platformu olarak medyanın "bireylerin ve sivil yapıların" eline geçtiğini göreceğiz.***

katılım teknolojileri

- Katılımı mümkün kılan araçlar
- Sosyo-teknolojik araçlar
- Bir harekete geçirici olarak BİT
- Sanal topluluklar
- Smart Mob'lar
- Kullanılabilirlik ve etkileşim
- Web 2.0 ve sonrası
- Bir eylem örgütlenmesi olarak enformasyon tasarımı
- Mobil internet
- Sosyo-teknik network'ler
-

sosyal, ekonomik ve teknolojik bir "arayüz" olarak internet

- Özellikle Web 2.0 ile birlikte hayatımıza giren ve esnek bağlantı imkanı, ağ etkisinin yaygınlaşması ve sosyal ağlar ile belirginleşen bu teknolojiler dijital ekosistemin gelişimini bütünleyecek. Bu genel gelişme BİT evrenini doğrudan etkileyecek.
- Bu gelişmede öne çıkan tekno-paradigma ise etkileşim, paylaşım, sanallaştırma, dağıtık ağ yapıları ve ortak aklın ağ mevcudiyeti olarak semantik çerçevesinde şekilleniyor. Bu yapıyı doğru okursak: mobil internet, bulut/örgü web platformları, sosyal yazılımlar ve hizmet yönelimli mimarinin (SOA), BİT kullanımını değiştireceğini; mobil robotlar ve RFID'nin, otomasyonda ilerlemenin yönünü belirleyeceğini; internet tarafsızlığı ve yönetişimi ile ilgili tartışmaların ise sosyal ağların geleceğini etkileyeceğini öngörebiliriz.
- İnternet giderek gündelik, sosyal ve ekonomik hayatımıza daha fazla "gömülü" hale geliyor. İnternetin geleceğini "kökten farklı" bir dizi teknoloji belirleyecek gibi görünüyor. Bu teknolojiler yalnızca dijital ekosistemin etkileşim haritasını belirlemekle kalmayacak, interneti bizi çevreleyen dünya ile aramızda bir "arayüz" haline de getirecek.

dijital aktivizm

- Sosyal ve ekonomik hayatımıza gömülü hale gelmiş ve dünya ile aramızda bir “arayüz”e dönüşmüş olan internet, doğal olarak aktivizmin de ayrıcalıklı alanlarından biri haline geliyor.
- Dijital aktivizmin tarihi, internetin tarihiyle eşzamanlıdır. Hatta ilk network deneyimlerine kadar gider.
- Bilgi ve iletişim teknolojilerinin ve bu teknolojiler aracılığıyla yaratılmış network’lerin farklı aktivist amaçlar için kullanımı geniş bir yelpazeye yayılır ve değişik adlarla anılır.
- Ama kullanıcı deneyimini öne çıkaran ve etkileşim boyutunu derinleştiren Web 2.0 dönemi ile birlikte “**dijital aktivizm**” terimi ağırlık kazanmıştır. Sosyal ağlar bu aktivizm türünün ayrıcalıklı mecrasını oluşturmaktadır.

**Social Media
for
Social Change**
160,000

Cyberactivism
+ spelling permutations
131,000

**Information
Activism**
+ spelling permutations
638,000

e-Advocacy
+ spelling
permutations
35,050

Online
Organizing
63,300

Digital
Activism
19,000

Internet
Activism
34,800

Mobile
Activism
32,600

**Digital Activism Defined:
What Are We (Thinking)?**

**Mind Share
Accumulation: Google**

Online Activism
74,400

eActivism
+ spelling permutations
2,255,700 hits

Digital Activism Defined:
What Are We (Thinking)?

Mind Share Currency: Twitter

#4change

Digital
Activism

Online
Activism

Internet
Activism

Online
Organizing

e-Advocacy

Info-
Activism

Mobile
Activism

Cyber-
Activism

eActivism

124

65

30

18

16

8

4

4

3

2

Number of tweets in the past week (7 days)

DigiActive

örnek kuruluşlar

- 19. Madde Vakfı - Article 19 Foundation
- Amerikan Sivil Özgürlükler Birliği (ACLU) - American Civil Liberties Union
- Elektronik Sınırlar Vakfı (EFF) - Electronic Frontiers Foundation
- Elektronik Mahremiyet Enformasyon Merkezi (EPIC) - Electronic Privacy Information Center
- Demokrasi ve Teknoloji Merkezi (CDT) - Center for Democracy and Technology
- Siber-Haklar ve Siber-Özgürlükler - Cyber-Rights & Cyber-Liberties
- Açık Net İnisiyatifi - Open Net Initiative
- DigiActive
- Avrupa Dijital Haklar Örgütü - (EDRI) European Digital Rights
- Vatandaş Katılımı İçin Dünya Birliği - CIVICUS: World Alliance for Citizen Participation
- Uluslararası Mahremiyet Girişimi - Privacy International
- Danimarka Dijital Haklar Örgütü - Digital Rights Denmark
- İletişimi Geliştirme (İlerletme) Derneği (?) - Association for Progressive Communications
- Dünya Bilgi Toplumu Zirvesi İnsan Hakları Kozası - WSIS Human Rights Caucus
- Sivil Haklar Kütüphanesi - Civil Rights Digital Library

örnek kuruluşlar

- İrlanda Dijital Haklar Girişimi - Digital Rights Ireland
- We.Rebuild.Eu - AB'yi Yeniden İnşa Etmek
- internetikurtar koalisyonu - savetheinternet.com coalition
- Blackout Europe - Open Internet
- Korsanlık Konsolosluğu - Embassy of Piracy
- Korsan Parti'ler...
- Devlet Gözcüleri - Statewatch
- İnsan Hakları Eğitim Ortakları - Human Rights Education Associates (HREA)
- Özgür Elektronik (İletişim) Derneği - Association Electronique Libre (AEL) (Belçika)
- Blog'u Bloklama - Don't block the blog
- Bastıramaz.info - Bir Af Örgütü Kampanyası - Irrepressible.info - An Amnesty International campaign
- Açık Haklar Grubu (İngiltere) - Open Rights Digital Library
- Sınır Tanımayan Gazeteciler - Reporters Without Frontiers

dijital aktivist hareketlerin işlevleri

- Advocacy / savunuculuk
- Campaign / kampanya
- Reporting / raporlama
- Lobbying / lobi
- Watchdog /izleme
- Street Action / gösteri
- Legal Assistance / hukuksal danışmanlık
- Capacity Building / kapasite geliştirme
- Network Mapping / ağ haritalama
- Funding / fonlama

NETDAŞ

hareketi

netdaş / netizen

“21. Yüzyıla hoş geldin. Sen bir Netdaş'sın (Net Vatandaşı). Net'in mümkün kıldığı küresel bağlantılılık sayesinde bir dünya vatandaşısın. Herkesi vatandaşın olarak görebilirsin. Fiziksel olarak bir ülkede yaşıyorsun, ama küresel bilgisayar ağları aracılığıyla dünyanın büyük bir kısmına bağlısın. Sanal olarak dünyadaki her bir netdaşın kapı komşususun. Aynı sanal mekanda varoluş coğrafi ayrımların yerine geçti.”

(Michael Hauben, *THE NET AND NETIZENS: The Impact the Net has on People's Lives*, Columbia.edu)

“netdaş” tanımı

“Netdaş kavramı iki biçimde kullanılmaktadır. İlki, çok genel bir biçimde, hangi amaçla olursa olsun, internet kullanan herkese göndermede bulunmaktadır. Netdaş terimi genel olarak iyi ya da kötü sıfatlarla birlikte kullanılabilir. İkinci kullanım tarzı benim anlayışıma daha yakındır. Bu terim, Usenet’i veya büyük İnternet’i önemseyen ve dünyanın yararına bu ağın işbirliği ve ortaklık yapısını inşa etmek için uğraşan kişileri tanımlamaktadır. Bunlar Net’i geliştirmeye çalışan kişilerdir.”

(Michael Hauben, *THE NET AND NETIZENS: The Impact the Net has on People's Lives*, Columbia.edu)

netdaş kültürü

“Her insanın, düşüncelerini özgürce açıklamaya hakkı vardır. Bu hak, düşüncelerinden ötürü rahatsız edilmemek, ülke sınırları söz konusu olmadan bilgi ve düşünceleri, her türlü araç ve yollarla aramak, elde etmek ve yaymak hakkını gerektirir.” (İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Madde 19)

“Ağların ağı” olan internetin karakteristik özellikleri, temel yapısını oluşturan “ağ mantığı”ndan dolayı, “küresel”, “merkeziyetçi-olmayan”, “açık”, “sınırsız”, “etkileşimli”, “kullanıcı-denetimli” ve “altyapıdan-bağımsız” nitelermeleriyle konumlanabilir.”

“Topluluk (Community) ve iletişim (Communication) sözcükleri aynı köke sahiptir. Bir iletişim ağı kurduğunuz her yerde bir topluluk da kurarsınız ve ne zaman bu ağı yıkarsanız –yasadışı ilan ederseniz, kertirseniz ya da erişilemeyecek kadar pahalı kıarsanız–, topluluğu da incitmiş olursunuz.” (Bruce Sterling, *The Hacker Crackdown*)

ortak payda

- Düşünce - İfade - İletişim Özgürlüğü
- Özel Hayatın Dokunulmazlığı - Mahremiyet Hakkı
- Net Yansızlığı (net neutrality) ve İnternet Yönetiminde Katılımcılık
- İnternetin Toplum Faydası İçin Geliştirilmesi

ortak payda

ortak payda

NETDAŞ HAREKETİ,

ortak payda

**NETDAŞ HAREKETİ,
İNTERNET ÜZERİNE (VE ÜZERİNDE) ODAKLI POLİTİKA YÜRÜTÜR;**

ortak payda

**NETDAŞ HAREKETİ,
İNTERNET ÜZERİNE (VE ÜZERİNDE) ODAKLI POLİTİKA YÜRÜTÜR;
DÜŞÜNCE, İFADE VE İLETİŞİM ÖZGÜRLÜĞÜNÜ;**

ortak payda

**NETDAŞ HAREKETİ,
İNTERNET ÜZERİNE (VE ÜZERİNDE) ODAKLI POLİTİKA YÜRÜTÜR;
DÜŞÜNCE, İFADE VE İLETİŞİM ÖZGÜRLÜĞÜNÜ;
BİREYİN MAHREMİYET HAKKINI VE ÖZEL HAYATIN
DOKUNULMAZLIĞINI;**

ortak payda

**NETDAŞ HAREKETİ,
İNTERNET ÜZERİNE (VE ÜZERİNDE) ODAKLI POLİTİKA YÜRÜTÜR;
DÜŞÜNCE, İFADE VE İLETİŞİM ÖZGÜRLÜĞÜNÜ;
BİREYİN MAHREMİYET HAKKINI VE ÖZEL HAYATIN
DOKUNULMAZLIĞINI;
BİLGİYE ERİŞME HAKKINI;**

ortak payda

**NETDAŞ HAREKETİ,
İTERNET ÜZERİNE (VE ÜZERİNDE) ODAKLI POLİTİKA YÜRÜTÜR;
DÜŞÜNCE, İFADE VE İLETİŞİM ÖZGÜRLÜĞÜNÜ;
BİREYİN MAHREMİYET HAKKINI VE ÖZEL HAYATIN
DOKUNULMAZLIĞINI;
BİLGİYE ERİŞME HAKKINI;
YANI İTERNET KULLANAN BİREYLERİN TEMEL HAK VE
ÖZGÜRLÜKLERİNİ SAVUNUR...**

ortak payda

NETDAŞ HAREKETİ,

İNTERNET ÜZERİNE (VE ÜZERİNDE) ODAKLI POLİTİKA YÜRÜTÜR;

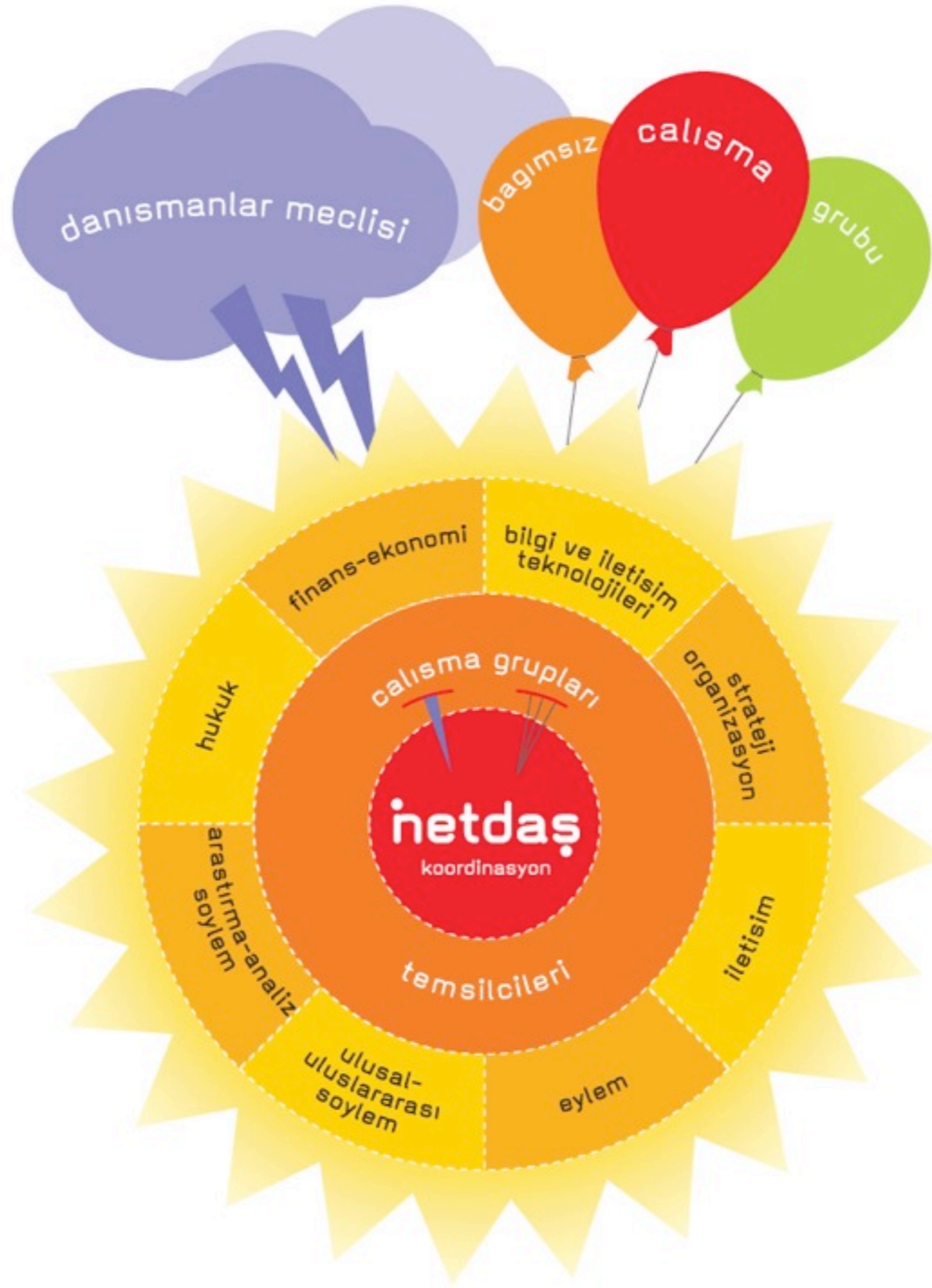
DÜŞÜNCE, İFADE VE İLETİŞİM ÖZGÜRLÜĞÜNÜ;

**BİREYİN MAHREMİYET HAKKINI VE ÖZEL HAYATIN
DOKUNULMAZLIĞINI;**

BİLGİYE ERİŞME HAKKINI;

**YANI İNTERNET KULLANAN BİREYLERİN TEMEL HAK VE
ÖZGÜRLÜKLERİNİ SAVUNUR...**

**“NET YANSIZLIĞI”NDAN YANADIR VE İNTERNETİN TOPLUM
FAYDASI İÇİN GELİŞTİRİLMESİNE KATKIDA BULUNUR.**

Teşekkürler

Dr. Özgür Uçkan